

Zadeva: Odziv na predlagano ukinitve financiranja Sklada za razvoj NVO

Spoštovani,

Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti povezuje 16 organizacij, ki delujejo na področjih preprečevanja in zmanjševanja škode zaradi uporabe drog, zdravljenja, rehabilitacije ter socialnega vključevanja.

Z zaskrbljenostjo spremljamo predlog Zakona o Javnem skladu za napredno zdravljenje redkih bolezni, ki kot glavni vir financiranja novega sklada predvideva nerazporejeni del 1 % dohodnine, iz katerega se financira tudi Sklad za razvoj NVO. Podpiramo prizadevanja za zagotovitev zdravljenja otrok z redkimi boleznimi, vendar menimo, da to ne sme ogroziti sistemskega financiranja nevladnih organizacij.

Nevladne organizacije smo na podlagi javnih razpisov zaposlile ljudi, prevzele večletne obveznosti in začele izvajati razvojne aktivnosti, med drugim usposabljanje zaposlenih in prostovoljcev ter uvajanje rešitev, ki neposredno izboljšujejo delo z uporabniki. Bolje usposobljen kader, boljše povezovanje služb in razvoj novih storitev pomenijo, da uporabniki hitreje pridejo do ustrezne pomoči, da je obravnava bolj kontinuirana in prilagojena njihovim potrebam ter da je manj možnosti, da izpadejo iz sistema podpore.

Naše področje delovanja je izrazito medresorsko in se nahaja na stičišču zdravstva, socialnega varstva, pravosodja in notranjih zadev. Ker klasični resorski razpisi posameznih ministrstev pogosto financirajo le strogo zamejene, specifične in že obstoječe programe, je za nas Sklad za razvoj NVO ključen. Kot horizontalni vir namreč omogoča tisto, česar resorji ne pokrivajo: organizacijski razvoj, digitalizacijo, sistematično usposabljanje kadrov za reševanje večplastnih stisk in medsebojno mreženje. Brez takšnega vira se bistveno zmanjšajo možnosti organizacij za razvoj novih pristopov in odzivanje na spreminjajoče se potrebe uporabnikov.

Zveza skupaj z Društvom UP s sredstvi Sklada izvaja projekt *Razvoj civilne družbe za pravičnejšo in učinkovitejšo politiko drog*. Projekt se izvaja do leta 2028, zanj pa je predvidenih 140.000 EUR. Projekt je omogočil dve novi delovni mesti, med njima prvo redno zaposlitev v Zvezi. V okviru projekta v Zvezi pripravljamo skupna strokovna stališča in predloge za izboljšanje politik, krepimo sodelovanje članic, razvijamo ustreznejše storitve za ljudi, ki uporabljajo droge, vključujemo osebe z izkušnjo uporabe drog v procese odločanja ter pridobivamo dodatna evropska sredstva.

Pomen Sklada potrjujejo tudi izkušnje naših članic. Društvo Projekt Človek je v zadnjih osmih letih prek štirih razpisov Sklada razvijalo področja prostovoljstva, duševnega

zdravja in digitalizacije. Sredstva so jim med drugim omogočila sistematično usposabljanje in podporo prostovoljcem ter uvedbo elektronske evidence dela, ki jo uporabljajo še danes.

Pomembne so tudi izkušnje Društva za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice, ki je s pomočjo Sklada uspešno izvedlo tri ključne projekte v skupni vrednosti 170.000 EUR. Vsi trije projekti so bili usmerjeni izključno v kritje stroškov dela, kar je društvu omogočilo sistematično podporo prostovoljcem pri različnih programih. Sredstva so neposredno izboljšala dostopnost in kontinuiteto podpore za brezdomne, Rome ter druge ranljive in socialno izključene posameznike, tako na terenu kot v prostorih društva.

Tudi Slovensko združenje za duševno zdravje ŠENT s sredstvi Sklada izvaja projekt *Prostovoljstvo v duševnem zdravju*, ki poteka od februarja 2025 do maja 2027 in je vreden 280.000 EUR. Projekt je omogočil zaposlitev štirih oseb, ki sistematično usmerjajo delo prostovoljcev ter krepijo njihova znanja in spretnosti za delo z osebami s težavami v duševnem zdravju, brezdomnimi in uporabniki prepovedanih drog. Z novimi zaposlitvami so razširili mrežo prostovoljcev in povečali odpornost programov na nenadne spremembe.

Morebitna prekinitev financiranja bi v Zvezi in naših članicah neposredno ogrozila več delovnih mest in izvajanje načrtovanih aktivnosti. Za Zvezo bi pomenila izgubo ključne kadrovske podpore ter občutno zmanjšanje možnosti za podporo članicam in sodelovanje nevladnega sektorja z državnimi institucijami.

Za uporabnike naših članic bi se posledice pokazale zelo konkretno: težje in pozneje bi prišli do pomoči, pogosteje bi morali sami iskati pot med različnimi službami, njihove potrebe pa bi lahko dlje časa ostale nenaslovljene. Pri ljudeh, ki se hkrati soočajo z uporabo drog, brezdomstvom, duševnimi stiskami in zdravstvenimi težavami, lahko to pomeni pogostejše krizne situacije, večje tveganje za predoziranje, poslabšanje zdravstvenega in socialnega položaja ter manj možnosti za stabilizacijo življenjskih razmer.

Posledice bodo občutile tudi lokalne skupnosti in družba širše. Kadar ljudje ne dobijo pravočasne in dostopne podpore, se stiske pogosteje stopnjujejo in selijo v javni prostor ter povečujejo potrebo po intervencijah zdravstvenih, socialnih, komunalnih in drugih javnih služb. Dobro razvite nevladne storitve zato ne koristijo le uporabnikom, temveč prispevajo tudi k varnejšim skupnostim, manj kriznim obravnavam in učinkovitejši porabi javnih sredstev.

Sklad za razvoj NVO ima širši pomen za celoten nevladni sektor. Doslej je omogočil financiranje 563 delovnih mest in podprl 558 različnih organizacij. S 16,1 milijona evrov

za sofinanciranje evropskih projektov je slovenskim NVO pomagal pridobiti 79 milijonov evrov evropskih sredstev. Gre za pomemben sistemski vir, ki ga neposredne dohodninske donacije posameznikov ne morejo nadomestiti.

Zato vas pozivamo, da:

- **Zagotovite stabilen sistemski vir financiranja za Sklad za razvoj NVO.**
Ukinjanje virov za preventivo, zmanjševanje škode in podporo drugim, enako ranljivim skupinam prebivalstva, ustvarja nesprejemljive družbene razkole in rešuje eno problematiko na račun druge. Financiranje naprednega zdravljenja redkih bolezni bi se moralo zagotoviti iz vira, ki ne bo zmanjševal sredstev, namenjenih razvoju NVO.
- **Zagotovite nemoteno izvajanje in financiranje vseh že sklenjenih pogodb do njihovega predvidenega zaključka.**
Če se sedanji vir financiranja Sklada preusmeri, naj zakon vsebuje jasno prehodno ureditev in določi nadomestni proračunski vir za izpolnitev že prevzetih obveznosti.
- **Posebej zaščitite nacionalno sofinanciranje evropskih projektov.**
Pripravite oceno finančnih tveganj in rešitev za projekte, katerih izvedba je odvisna od sredstev Sklada. Izpad nacionalnega sofinanciranja lahko ogrozi izvajanje že odobrenih evropskih projektov in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti ter posledično vračanje evropskih sredstev.

Prosimo vas, da navedeno upoštevate v nadaljnjem zakonodajnem postopku.

S spoštovanjem,

Andrej Miklavčič
predsednik

Zveza nevladnih organizacij na področju drog in zasvojenosti

REPUBLIKA SLOVENIJA
SI-PASS

Podpisnik: Andrej Miklavčič
Izdajatelj: SI-PASS-CA
Št. potrdila: 5770d1c70000000057586580
Potrdilo veljavno od: 09.01.2026 do 09.01.2031
Čas podpisa: 12:52 25.09.2026

V Ljubljani, 25. 9. 2026

Poslano:

- poslanke in poslanci Državnega zbora RS
- drugi pristojni odločevalci